

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 10 (326) ЛІПЕНЬ 2022 ГОДА

БЕЛАРУСКІЯ ПАВУЧАННІ

Калі хачаш каго выпрабаваць, дай яму ўладу

ДАБРАЎПАРАДКАВАННЕ

ЛІКВІДАЦЫЯ РЭКОРДНАГА СМЕТНІКА

Па паўторнай заяве грамадзян на Іванаўскіх могілках ідзе да завяршэння ліквідацыя несанкцыянавага сметніка. Гэты сметнік ствараўся з пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя і набыў самыя вялікія памеры на могілках.

Па заяве чатырох сем'яў жыхароў Гарадка, чые родныя пахаваны на Іванаўскіх могілках і каля магіл якіх вырас курган смецця, Гарадоцкае прадпрыемства кацельняў і цеплавых сетак з траўня месяца ліквідуе гэты несанкцыянаваны сметнік.

Першапачатковы зварот грамадзян на пачатку траўня застаўся без вырашэння праблемы. І толькі пасля паўторнага звароту 10 грамадзян на пачатку чэрвеня работнікі могілак пачалі рэальна ліквідаваць сметнік. За апошні месяц зроблена вялікая праца па вынасу смецця з тэрыторыі могілак.

Пры гэтым свет пабачылі помнікі, якія неразумныя грамадзяне правапарушальнікі за трыццаць гадоў нанасілі на сметніцу. Відавочна, што гэта грамадзяне рабілі, парушаючы нормы беларускага заканадаўства аб утрыманні грамадскіх могілак.

Зараз сметніца ліквідавана на чатыры пятых ад пачатковага памеру. Магчыма ў ліпені грамадзяне атрымаюць адказ на сваю паўторную скаргу, калі сметнік будзе канчаткова ліквідаваны.

Відавочна, што новыя месцы для пахавання, якія будуць тут створаны, варта справядліва рэалізаваць сярод грамадзян. Хоць і за грошы. Але гэта ўжо іншая гісторыя.

На жаль, яшчэ на Іванаўскіх могілках ёсьць месцы, дзе маюцца несанкцыянаваныя сметнікі. Гэтыя сметнікі недалёка ад гэтага месца.

Ці варта грамадзянам і далей пісаць звароты кіраўніцтву Гарадоцкага прадпрыемства кацельняў і цеплавых сетак для навядзення парадку на адзіных могілках Гарадка? Як вы думаеце, шаноўныя чытачы?

Леанід Гаравы

ФІНАНСЫ

ДЭБІТОРСКАЯ ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ РАСЦЕ

Даўжнікі атрыманых з Гарадоччыны тавараў і паслуг з арганізацыямі раёна разлічваюцца амаль горш за ўсіх на Віцебшчыне. Хто яшчэ ў вобласці пакутвае ад такіх даўжнікоў?

За пяць месяцаў 2022 года пратэрмінаваная дэбіторская запазычанасць сярод арганізацый Гарадоччыны істотна павялічылася ўжо да 41,1% ад агульнай сумы гэтай запазычанасці. Па гэтаму паказчыку наш раён апынуўся на перадапошнім месцы ў Віцебскай вобласці. Горш спажыўцы актываў разлічваюцца толькі з Сенненскім раёнам.

Галоўнае статыстычнае ўпраўленне Віцебскай вобласці апублікавала бюлетэнь «Сацыяльна-эканамічнае развіццё Віцебскай вобласці за студзень — май 2022 года». У раздзеле «09. Фінансы арганізацый. Дадатак» маецца табліца «Пратэрмінаваная дэбіторская запазычанасць па гарадам і раёнам». У гэтай табліцэ поўная інфармацыя аб тым у якім раёне спажыўцы ніяк не жадаюць выканаць свае абавязкі па аплаце атрыманых актываў — тавараў, паслугаў і г.д.. Наогул, пратэрмінаваная дэбіторская запазычанасць мае на ўвазе пад сабой несвоечасовае выкананне даўжніком умоў кантракта па тэрмінах аплаты за прадстаўленыя актывы. Яе наяўнасць неспрыяльна ўздзейнічае на фінансавую стабільнасць і эфектыўнасць любой арганізацыі. Відавочна, што фінансавая стабільнасць і эфектыўнасць арганізацый нашага раёна нясе страты найбольш,чым у іншых гарадах і раёнах вобласці. Па-першае яна павялічылася з 7,8 млн. руб. да 8,8 млн. руб, а па-другое, адносна агульнай сумы запазычанасці вырасла з 32,7% да 41,1% — вырасла на 7,4%. Горш сітуацыя толькі ў Сенненскім раёне, дзе пратэрмінаваная дэбіторская запазычанасць сярод арганізацый вырасла з 31,0% да 42,0% — на 11%.

Яшчэ блізка ад «лідэраў» па запазычанасці Браслаўскі і Лепельскі раёны адпаведна 34,1% і 32,1% ад агульнай сумы даўгоў...

Варта адзначыць, што ў параўнанні са студзенем запазычанасць істотна вырасла і перад арганізацыямі г. Віцебска з 411,0 млн. руб да 524,7 млн. руб дасягнуў у працэнтах 22,1% ад агульнай суммы дэбіторскай запазычанасці. Яшчэ больш пагоршылая сітуацыя ў г. Наваполацку, дзе адносная запазычанасць вырасла больш чым у два разы з 3,4% да 8,0% (менш толькі ў Верхнядзвінскім раёне — 7,3%), а ў абсалютных лічбах з 24,8 млн.руб да 45,2 млн. руб.

У гэтым сумным малюнку белай плямай з'яўляюцца хіба арганізацыі Бешанковіцкага, Глыбоцкага, Лёзненскага і Шаркаўшчынскага раёнаў, дзе істотна зменшылі працэнты дэбіторскай запазчынасці. Напрыклад, у Бешанковічах з 18,3% да 8,4%. І г.д.

Застаецца толькі уладам і фінансістам вобласці разбірацца ў шляхах і спосабах змяншэння пратэрмінаванай дэбіторскай запазычанасці. Бо яна істотна вырасла на Віцебшчыне за пяць месяцаў 2022 году — амаль на 163 млн. рублёў. Думаць якую роль тут сыграла спецаперацыя Расіі на Украіне, якая істотна змяніла умовы гаспадарання і эканамічных сувязяў для арганізацый Беларусі.

Леанід Гаравы

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

ТУРЫЗМ

ЭКСПАРТ ТУРЫСТЫЧНЫХ ПАСЛУГАЎ ВЫРАС У РАЗЫ

Прымаючыя арганізацыі Гарадоцкага раёну ў 5,62 разы павялічылі экспарт турпаслугаў у студзені-чэрвені 2022 года ў параўнанні з аналагічным мінулагоднім перыядам. Хто і як забяспечыў гэты рост у Гарадоцкім раёне?

Значны рост экспарту турпаслугаў звязаны найперш з тым, што ў сувязі з пандэміяй каранавірусу ў першай палове 2021 года, толькі ў чэрвені месяцы сталі прыязджаць першыя замежныя турысты ў Гарадок. Тады іх прымалі ў гатэлі «Спартыўны гарадок» і Гарадоцкім аграрна-тэхнічным каледжы і атрымалі за гэта 2,7 тыс. даляраў.

Аўгэтымгодзеўжочатырыструктуры прымалі замежных турыстаў, якія заплацілі за пражыванне 15,18 тыс. даляраў — у 562,5% больш. Найперш турысты былі ў гатэлі «Спартыўны гарадок» Віцебскага абласнога цэнтра алімпійскага рэзерва па зімовых відах спорту, дзе заплацілі 9,98 тыс. дал.. Паляўнічыя з Чэхіі і Расіі прыязджалі ў Гарадоцкую арганізацыю «БАПР» для палявання і аплацілі атрыманыя паслугі ў памеры 2,9 тыс. дал. Быў паляўнічы з Расіі за 100 даляраў і ў ЗАТ «Асотна». Таксама былі турысты з Расіі і ў Гарадоцкім аграрна-тэхнічным каледжы, аплаціўшы пражыванне ў памеры 2200 даляраў.

Усяго гасцей з замежжа ў Гарадоцкім раёне за першае паўгоддзе 2022 года пабывалі з пражываннем у колькасці 294 чалавека.

Але акрамя ўязднога турызму ў раёне актыўна развіваўся і унутраны турызм. Нашыя месцы пражывання прынялі 5224 чалавека. Найбольш ТАК «Лосвіда» — 3172. Гатэль «Спартыўны гарадок» — 1308 і ГДАТК — 509. Гэта амаль на 800 чалавек больш чым у мінулым годзе.

Гатэль «Спартыўны гарадок» Віцебскага абласнога цэнтра алімпійскага рэзерва па зімовых відах спорту стаў папулярным месцам размяшчэння спартсменаў па васьмі відах спорту для правядзення вучэбна-трэніровачных збораў.

Найбольш пабывала лыжнікаў — 1477, біятланістаў — 574 і ватэрпалістаў — 97, з якіх 22 было з Расіі. Пра турыстычную індустрыю ВАЦАР па ЗВС сведчыць той факт, што ў Гарадку за паўгода ўжо пабывала 293 группы спартсменаў. Гэта на 6 груп і 259 спартсменаў больш чым мінулым годам. Безумоўна, што гэта пазітыўна!

Жадаем нашым базам размяшчэння турыстаў нарошчваць свой патэнцыял прыёму, якасна абслугоўваючы гасцей Гарадоцкай зямлі!

Л. Антонаў

haradoktour.by

КОНКУРС

«ПАЗНАЙ ГАРАДОЦКІ КРАЙ»

У чэрвені адбылося паседжанне аргкамітэта і працоўнай групы раённага турыстычнага конкурсу «Пазнай Гарадоцкі край», на якім падвялі вынікі ў паднамінацыі «Літаратурны твор», унеслі змены ў Палажэнне аб раённым турыстычным конкурсе «Пазнай Гарадоцкі край» і зацвердзілі формы грамат, дыпломаў і памятнага знака конкурса.

Старшыня журы паднамінацыі "Літаратурны твор" Кулакова А.А.. паведаміла аб выніках конкурсу "Літаратурны твор". Журы адзначыла, што па выніках разгляду і ацэнкі твораў лепшымі прызнаны творы ад Войлакава А.М., Кузьміна М., Семянковай К.С., таксама адзначаны актыўны ўдзел Камышова В.Б.. Канкрэтнае размеркаванне месцаў будзе агалошана пры агульным падвядзенні вынікаў конкурса ў верасні.

Аргкамітэт вырашыў унесці змены ў Палажэнне аб конкурсе ў пункт 16 у наступнай рэдакцыі: «16. Заяўкі на ўдзел у конкурсе прымаюцца аргкамітэтам сумесна з працамі на адрас электроннай пошты tour_gorodok@vitebsk.by альбо на адрас: вул. Савецкая, 14, г. Гарадок, турысцка-інфармацыйны цэнтр па форме згодна з Дадаткам 3-7. Называць намінацыі так: «намінацыі «Мой родны кут. Літаратурны твор» і г.д.". Гэта значыць, што трэба дасылаць працы або да 15 жніўня намінацый з фотаздымкамі або да 15 верасня яшчэ чатырох намінацый.

Таксама вырашана зацвердзіць за аснову: узор дыплома згодна з Дадаткам 1, узор граматы згодна з Дадаткам 2 і ўзор памятнага знака конкурсу Дадатку 3 з неабходнай карэкціроўкай пры вырабе.

Нагадаем, што задачы правядзення конкурса вызначаны так: 1. стымуляванне актыўнасці ўдзельнікаў турызму і культурна-адукацыйнай дзейнасці ў Гарадоцкім раёне; 2. заахвочванне за ўклад у развіццё ўнутранага турызму ў Гарадоцкім раёне; 3. стварэнне станоўчай выявы Гарадоцкага раёна як турыстычнага рэгіёна. Арганізатары задумалі конкурс так, каб прыцягнуць насельніцтва да вандровак па Гарадоцкім раёне, садзейнічаць прапагандзе як здаровага ладу жыцця, так і прапагандзе гісторыка-культурнай, прыроднай спадчыны раёна.

Важным момантам конкурсу павінна стаць выкарыстанне сучасных тэхналогій у развіцці турызму. Гэта датычыцца перш за ўсё намінацыі «Я пазнаю Гарадоцкі край» (фатаграфія на фоне турыстычнага аб'екта) і «Па прыгажосцях Гарадоцкага раёна» (фатаграфія прыгажосці края), дзе трэба зрабіць фатаграфію і размясціць яе ў сваім акаўнце ў сацсетцы ВК або Інстаграм з хэштэгам #познайГородокс-кийкрай2022. Турыстам прапануецца спіс з 51 аб'екта турынфраструктуры раёна ад культурна-пазнавальных аб'ектаў да аб'ектаў экалагічнага турызму – наведвання заказнікаў ГПУ «Карыценскі мох». Наведванне аб'ектаў з фота ацэньваецца ад 1 да 5 балаў у залежнасці ад аддаленасці ад Гарадка.

Гэта пазнака хэштэгам #познайГородокскийкрай2022 датычыцца і намінацыі "Мой родны кут" у паднамінацыі "Жывапіс". Яшчэ ёсць намінацыі "Мой родны кут" (літаратурны твор – проза ці паэзія), "Музей года" (дзейнасць школьных музеяў, прыватных калекцый аматараў, этнаграфічных куткі). Удзельнікамі могуць быць юрыдычныя і фізічныя асобы, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі.

Цяпер удзельнікам трэба паспець да 15 жніўня прадставіць конкурсныя фатаграфіі па двух намінацыях. Але трэба ПЕРШАПАЧАТКОВА гэтыя фотаздымкі размясціць у сваім акаунце у ВК ці Інстаграме з хэштэгам #познайГородокскийкрай2022. , а потым дасласць на пошту tour_gorodok@vitebsk.by . Да 15 верасня журы адпаведных намінацый конкурса чакаюць разам з заяўкамі электронныя віды малюнкаў, а таксама інфармацыю аб школьных музеях, прыватных калекцыях аматараў і этнаграфічных кутках. Удзельнікам гэтых намінацый таксама пажадана ставіць фотаздымкісваіхпрацзхэштэгам #познайГородокскийкрай2022 у акаунце ў ВК або Інстаграм або АК. Кансультацыю па ўдзелу ў намінацыі магчыма атрымаць праз мэйл або тэл.+375213956219 або +375213930012 або праз вышэй названы мэйл.

Нагадваем, што ўзнагароджанне лаўрэатаў намінацый конкурсу плануецца правесці ва ўрачыстай абстаноўцы ў час адзначэння Міжнароднага дня турызму 27 верасня з удзелам прадстаўнікоў мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, грамадскіх аб'яднанняў, суб'ектаў турыстычнай індустрыі, сродкаў масавай інфармацыі, членаў аргкамітэта.

Л. Антонаў
haradoktour.by

АБІТУРЫЕНТ-2022

СЯРОД 100-БАЛЬНІКАЎ ВЫПУСКНІЦА З ГАРАДОЧЧЫНЫ!

ЦТ па беларускай мове на 100 балаў здалі 67 чалавек (у 2021-м іх было 40), па рускай мове — 43 (летась — 65), піша «Еўрарадыё». Афіцыйныя лічбы агучыў дырэктар Рэспубліканскага інстытута кантроля ведаў Юрый Міксюк. Вышэйшы вынік на ЦТ па беларускай мове атрымала навучэнка Бычыхінскай сярэдняй школы ім. І.М. Антонава.

На ЦТ па беларускай мове сёлета зарэгістраваліся больш за 18 000 абітурыентаў (летась было крыху менш). На ЦТ па рускай мове зарэгістраваліся больш за 50,3 тысячы чалавек (у 2021 годзе было больш на паўтысячы).

Вышэйшы вынік на ЦТ па беларускай мове атрымала навучэнка Бычыхінскай сярэдняй школы ім. І.М. Антонава Башмакова Дар'я.

Ёсць нагода павіншаваць нашу зямлячку, яе настаўніцу — Бронскую Святлану Пятроўну і бацькоў з выдатным вынікам.

Л. Антонаў

СТАТЫСТЫКА

АДРОЗНЕННЕ Ў ЗАРОБКАХ

У колькі разоў сярэдні заробак у самым бедным раёне Беларусі адрозніваецца ад сярэдняга мінскага заробку? А як у Гарадоцкім?

Сумная стабільнасць - Шаркаўшчынскі раён па-ранейшаму лідзіруе сярод зарплатных аўтсайдэраў. Пра гэта піша "Салідарнасць". Але не нашмат лепшая сітуацыя ў Гарадоцкім раёне — адным з аўтсайдэраў па заробку на Віцебшчыне. Ды і заробак у нас расце павольней, чым на Шаркаўшчыне. Як?

Паводле звестак Белстата, у студзені-маі сярэдні заробак у Шаркаўшчынскім раёне склаў 919 рублёў. У гэты ж перыяд мінчане ў сярэднім зараблялі 2286 рублёў. Гэта амаль у 2,5 раза больш.

Судзячы па афіцыйнай статыстыцы, Шаркаўшчына пацвярджае свой тытул самага беднага раёна краіны.

У Гарадоцкім раёне сярэдні заробак за студзень-траўні склаў 1059 рублёў - у 2,15 разы менш. І гэта чацвёрты паказчык знізу па сярэднямесячным заробку ў Віцебскай вобласці. У траўні месяцы сярэдні заробак у раёне склаў 1099 рублёў, а ў Шаркаўшчынскім раёне – 999 рублёў. Выходзіць, што па зарплаце ў самым бедным раёне стала вышэй на - 80 рублёў, а ў нас толькі на 40 руб. Навошта такая тэндэнцыя? Што будзе далей?

Л. Антонаў

РЭХА ПАДЗЕІ

МАСАВА АДСВЯТКАВАЛІ КУПАЛЛЕ

Філіялы ДУК «Цэнтра традыцыйнай культуры і народнай творчасці Гарадоцкага раёна» падрыхтавалі свае святочныя праграмы з фальклорнымі песнямі, купальскімі карагодамі, гульнямі, варожбамі, скачкамі праз вогнішча і іншымі традыцыйнымі абрадавымі дзеяннямі, перадаючымі непаўторную атмасферу і энергетыку гэтага старажытнага свята.

«Час імклівы, ён змяняе характары і лёсы людзей, перайначвае ўспрыманне свету. Але, як бы моцна не змянялася жыццё, чалавека заўжды цягне да таямнічага і сакральнага. І моладзь, трымаючы ў руках самы сучасны гаджэт, марыць адшукаць тую самую Папараць Кветку, якая адорыць шчасцем і вечным каханнем. Не будзем казаць за ўвесь свет, але на Гарадоччыне свята Івана Купала адзначылі гучна.

Таямнічая забава закранула нават самых малых гарадакчан. 6 ліпеня ў ДУА „Яслі-сад № 2 г. Гарадка" святкавалі Купалле. Адзначым, што гэты дзіцячы сад — адзін з самых актыўных і ініцыятыўных, ніводная свята не абмінае! Для выхаванцаў дашкольнай установы карысна не толькі ведаць у тэорыі пра беларускія традыцыі, звычаі і абрады, але і на практыцы прыняць удзел у адной з самых містычных і займальных забаў. На свежым паветры да малых завітаў гаспадар свята — Іван Купала і прыгажуня — Купалінка. Разам з дзецьмі яны шукалі цудадзейную кветку папаратніка, вадзілі карагоды і скокалі праз імправізаванае вогнішча.

Зразумела, не ўсё так проста: перашкодзіць гульням-забавам спрабавала нячыстая сіла. Аднак выхаванцы, смелыя і дужыя, перамаглі Бабу Ягу і весела правялі свята.

Карэнныя жыхары горада расказваюць, што і раней, год 15-20 таму, моладзь з захапленнем і нецярплівасцю чакала Купалле. Гарадакчане вечарам пешшу ішлі ў Верамееўку, бо ведалі, што там будзе шматлюдна, гучна і весела. Усю ноч гудзеў народ: народныя забавы, жарты, вялізнае вогнішча — усё было тут. У гэтым годзе таксама ў Верамееўцы было весела. Даждлівае надвор'е не перашкодзіла адзначыць свята. І хоць не да самай раніцы гучала музыка і спевы, але веселля ўсім хапіла!» Пра гэта напісала Вікторыя Паўлава. Дарэчы, на гэта свята маглі б патрапіць і шмат жыхароў Гарадка, каб пра свята загадзя інфармавалі сацыяльныя сеткі, вялася за гэта агітацыя.

А зараз прапануем фотасесію са свята Купалля ў Гарадоцкім раёне.

Таксама забаўляльную праграму «Купальскія гулянні» з традыцыйнымі народнымі гульнямі і забавамі, купальскімі песнямі і карагодамі правялі работнікі Цэнтра традыцыйнай культуры і народнай творчасці на базе турысцка-аздараўленчага комплексу «Лосвіда».

Фота глядзіце са старонкі: *http://sad2.gorodok.edu.by/main.aspx?guid=64573* і *https://vk.com/id585661397.*

Л. Антонаў

АКТЫВІЗМ

ПРАЦА НА КАРЫСЦЬ ВЁСКІ

Пытанне добраўпарадкавання вёсак востра стаіць на парадку дня сельсаветаў і саматугам без дапамогі насельніцтва яго не вырашыць. Пазітыўны прыклад маецца ў вёсцы Малашанкі Бычыхінскага сельсавета. Пра гэта піша «Гарадоцкі веснік».

Цяпер сельсаветы напрамую не займаюцца добраўпарадкаваннем вёсак, уся работа пераходзіць на спецыялізаваныя арганізацыі. Але жыхары па-ранейшаму з усімі праблемамі прыходзяць у сельвыканкамы. Вядома, па меры сродкаў і магчымасцяў праца вядзецца, але вельмі прыемна, калі ёсць такія людзі, якія частку працы бяруць на сябе. Грамадзяне разумеюць, што для выніку трэба прыкласці намаганні.

Адным з такіх ініцыятыўных дабрачыннікаў з'яўляецца жыхар вёскі Малашанкі Бычыхінскага сельсавета Міхаіл Ермакоў. Выхадзец з Аршанскага раёна, практычна ўсё жыццё працаваў у г. Віцебск, пасля выхаду на пенсію вырашыў пераехаць на малую радзіму сваёй жонкі. Уладкаваўшы тут свой утульны двор, ён з вялікім жаданнем дапамагае сельсавету і аднавяскоўцам, якія адклікаюцца аб ім як аб чалавеку «з вялікім сэрцам і прыгожай душой». Простая праца мужчыне ў радасць і дорыць адчуванне патрэбнасці грамадству.

Нягледзячы на цяжка перанесены COVID-19 у перыяд разгару эпідэміі, для вёскі Міхаіл Уладзіміравіч робіць нямала. За апошні час ён зашкліў альтанку і ўсталяваў вечкі на папярэдне вычышчаныя студні, заўсёды гатоў выручыць аднавяскоўцаў, калі ім патрабуецца якая-небудзь дапамога. Упэўнены, што Міхаіл Ермакоў працягне ўносіць свой уклад у добраўпарадкаванне вёскі, якая ўжо даўно стала роднай, яшчэ вельмі доўгі час.

«Калі б у кожным населеным пункце было хаця б па адным такім актывісту, мы б не ведалі праблем, у тым ліку і з добраўпарадкаваннем», — рэзюмавала старшыня Бычыхінскага сельвыканкама Антаніна Колца.

Віктар СТРАЛЬЦОЎ
«Гарадоцкі веснік»
Пераклад на родную мову рэдакцыі

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

КРАМОЛЬНЫЯ КІЛАБАЙТЫ СТАТЫСТЫКІ

Апошнія дні кожнага месяца я з нецярпеннем чакаю публікацый Нацыянальнага статыстычнага камітэта. Пасля 24 лютага патрэба ў макраэканамічнай інфармацыі, натуральна, шматразова ўзрасла. Адна справа — бла-бла-бла на тэму імпартазамяшчэння, павароту на ўсход і расчыненага насцеж «вакна магчымасцяў», і зусім іншае — эканамічная рэальнасць, увасобленая ў лічбах спецыялістамі.

Адзін з афарызмаў брытанскага эканаміста Джона Мейнарда Кейнса (1883–1946), чые ідэі мелі вялікі ўплыў на сучасную эканамічную і палітычную тэорыю, абвяшчае: «Попыт нараджае прапанову». На жаль, яго ўніверсальнасць беларускія статыстыкі вось ужо які месяц ставяць пад сумнеў.

Глядзіце самі. 3 443 кілабайтаў у траўні файл «Прамысловасць» зменшыўся да 169 кілабайтаў у чэрвені, а файл «Знешнеэканамічная дзейнасць» за гэты ж перыяд сціснуўся з 353 да 209 кілабайтаў.

Пры скарачэнні прамысловай вытворчасці за студзень-травень на 4,2%, а абароту знешняга гандлю таварамі і паслугамі за студзень-красавік — на 3,3% адпаведная справаздачнасць скарацілася ў 2,6 і 1,7 разы! Калі так пойдзе і далей, то лёгка сабе ўявіць аматара статыстыкі на месцы настаўніка геаграфіі з «Залатога цяляці» Ільфа і Пятрова. Небарака звар'яцеў пасля безвыніковых спробаў адшукаць на бракаванай карце абодвух паўшар'яў Берынгаў праліў.

«Усё пра яго і крыху пра надвор'е»

Добрымі намерамі выбрукавана дарога ў пекла. Хто б спрачаўся. За прыкладамі далёка хадзіць не даводзіцца. Аднак абмяжуюся адным: «Нельга дапускаць інфармацыйнага вакууму. Пра гэта гаварылася неаднаразова» (так заявіў адзіны палітык амаль год таму — 30 ліпеня 2021-га).

Нельга, але калі вельмі хочацца, то можна. Чарговая інавацыя Нацыянальнага статыстычнага камітэта таму відавочнае пацверджанне.

Паводле перапісу 2019 года, 2,1 мільёна беларусаў мелі вышэйшую адукацыю (22%). За дзесяць гадоў да таго дыпламаваных беларусаў было на 0,6 мільёна менш (16%). Такая дынаміка не магла не адбіцца на прыродзе палітычнага рэжыму. У поўнай адпаведнасці з агульнасусветнай тэндэнцыяй, у Беларускай мадэлі ўсё выразней пачалі выяўляцца рысы інфармацыйнай аўтакратыі.

Да такіх аўтакратый расійскі эканаміст Сяргей Гурыеў адносіць рэжымы, асновай улады якіх з'яўляюцца маніпуляцыя інфармацыяй для большасці і цэнзура альбо кааптацыя (абранне ў клас эліты) для больш адукаванай меншасці. Асноўная мэта гэтых дзеянняў — не даць контрэлітам растлумачыць большасці, што лідар краіны некампетэнтны.

Змяншэнне аб'ёму файлаў у бюлетэні «Сацыяльна-эканамічнае становішча Рэспублікі Беларусь, студзень-травень 2022 г.» — адзін з прыкладаў маніпуляцыі інфармацыяй. Пра прамое скажэнне фактаў гаворка не ідзе. Усё значна працей. Для разумення тэхналогіі, якая выкарыстоўваецца ў гэтым выпадку, дастаткова набраць у YouTube «Вінакур і Аганезаў. Гэта іграем, гэта не іграем, а тут я рыбу заварочваў».

Працэс табуявання асобных раздзелаў статыстычнай інфармацыі (гэта не іграем) набірае абароты. Незалежна ад таго, якія мэты ставяць перад сабой яго арганізатары, далёка не апошнім вынікам іх намаганняў стане прымітывізацыя грамадства.

12 красавіка 2021 года са спісу замежных СМІ, якія атрымалі дазвол на распаўсюд у Беларусі, быў выключаны Euronews. Яшчэ на адну інфармацыйную крыніцу, якая даносіла да беларусаў дыханне планеты, стала менш. Айчынныя СМІ, паводле традыцыі, якая склалася яшчэ ў савецкія гады, спецыялізуюцца на сюжэтах з жыцця насельнікаў верхніх узроўняў уладнай вертыкалі.

Як тут ні прыгадаць жарт часоў дарагога Леаніда Ільіча: «Усё пра яго і крыху пра надвор'е». З культурнай каляіны не так проста вырвацца. Таму «афіцыёз у навінавых праграмах прымаецца аўдыторыяй як стандарт. І гэта горш за любую цэнзуру», — тлумачыць расійскі журналіст Максім Арцем'еў.

У актуальнасці такога тлумачэння можна пераканацца з дапамогай сайта самай папулярнай газеты краіны. Раздзел «У свеце» на галоўнай старонцы прысутнічае, але размешчаны ў самым нізе — пад раздзеламі «Спорт», «Тэлетыдзень» і «Здарэнні».

Нібы гогалеўская птушка-тройка

Тым не менш падводзіць рысу пад эканамічнай статыстыкай я б не спяшаўся. Асобныя струменьчыкі, якія змяшчаюць карысную інфармацыю, усё яшчэ праточваюцца.

Звернемся да кастрыраванага файлу «знешнеэканамічная дзейнасць». Абарот знешняга гандлю таварамі і паслугамі ў студзені-красавіку 2022 г. да ўзроўню студзеня-красавіка 2021 г. склаў 96,7%, экспарт — 97,9%, імпарт — 95,5%. Зніжэнне не катастрафічнае, аднак гэта за чатыры месяцы. Калі ж параўнаць красавік бягучага года з красавіком мінулага, то колькасць падстаў для радасці рэзка паменшыцца: 77,3%, 79,5% і 75,0% адпаведна.

Варта звярнуць увагу на скарачэнне імпарту тавараў з краін Еўрасаюза на 27,8%. І гэта не за красавік, а з нарастаннем за чатыры месяцы!

Ад «гэтых мярзотнікаў» нічога іншага і нельга было чакаць. Аднак звернем сваю ўвагу на другую эканоміку свету, на «наш Кітай». Наколькі з яго дапамогай атрымалася залатаць імпартныя прабоіны? На жаль, павінен расчараваць прыхільнікаў Паднябеснай. Імпарт з Кітая за студзень-красавік скараціўся на 8,6%. Вось такі адказ аматарам «ісці ад жыцця» на канцэпцыю «павароту на ўсход», якая стала афіцыйнай дзяржаўнай дактрынай Саюзнай дзяржавы яшчэ ў 2014 годзе.

Кал гаршчок кіпіць, то ў сябрах няма недахопу. Сяброўства сяброўствам, а тытунь паліць кожны свой. Другая эканоміка свету сваім поспехам абавязана калектыўнаму Захаду. Без шчыльных і разнастайных сувязяў з тым, хто яе спарадзіў, яна існаваць не можа. Таму не варта здзіўляцца, што аб'ём кітайскага экспарту ў Расію з канца лютага да канца траўня знізіўся на 38% у параўнанні з паказчыкамі другой паловы 2021 года.

…Белстат паводзіць сябе, нібы гогалеўская птушка-тройка: «... Куды ж нясешся ты (беларуская мадэль)? Дай адказ. Не дае адказу».

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
novychas.online

РАСІЯ - БЕЛАРУСЬ

РОССИЯНЕ ХОТЯТ ВКЛЮЧИТЬ В ВОЙНУ БЕЛОРУСОВ

Чем для Беларуси может обернуться оперативная пауза в войне. Политический обозреватель и историк Александр Фридман: «Лукашенко ведь понимает, что направить войска в Украину было бы, пожалуй, самой большой глупостью, какую себе только можно представить. Даже, если оценивать это не с точки зрения моральных принципов, а с позиции эффективности....»

Минобороны России официально объявило о паузе в боях в Украине. Как сообщают в ведомстве, в выполнявших «боевые задачи» подразделениях проходят мероприятия «по восполнению боевых возможностей».

— Военнослужащим предоставлена возможность отдохнуть, получить письма и посылки из дома, — цитируют СМИ представителя российского оборонного ведомства...

О том, чем оперативная пауза в войне может обернуться для белорусов, Филин поговорил с политическим обозревателем и историком Александром Фридманом.

— Российский политолог Владимир Пастухов считает, что до сих пор основные потери российская сторона несла за счет мобилизованных жителей «ЛДНР». Это помогало минимизировать негативные настроения в российском обществе. По мнению Пастухова, следующими кандидатами на роль «пушечного мяса» для Москвы с высокой долей вероятности могут стать белорусы. Произойти это может после стабилизации фронта на Донбассе, когда российскому руководству понадобится новый очаг напряжения, способный отвлечь силы ВСУ. И этот момент может наступить уже в июле. Считаете ли вы такой прогноз реалистичным? И как на Западе оценивают вероятность участия белорусской армии в войне?

— Сказанное Пастуховым укла-дывается в логику того, что делает рос-сийское руководство, используя жителей Донецка и Луганска в качестве живой силы для достижения своих целей, невзирая на потери.

С такой точки зрения бросить в бой белорусскую армию будет еще более логично. Конечно, идут серьезные дискуссии о состоянии белорусских войск, особенно на Западе.

Но если задача состоит в том, чтобы оттянуть внимание, создать трудности, то белорусская армия на эту роль подходит больше, чем те мужчины на Донбассе, которых просто хватали на улицах.

Но тут возникают вопросы военного и политического характера. В военном отношении эксперты сходятся во мнении, что белорусская армия — это не тот фактор, который может серьезно повлиять на общий ход событий. Западные эксперты вообще крайне критически высказываются о состоянии армии Беларуси — как о материальном ее обеспечении, так и про общую подготовку военных.

С другой стороны, нужно подчеркнуть, что эксперты на Западе имеют достаточно слабое представление о том, что собой являет белорусская армия. Да и вообще мало кто может ответить на этот вопрос.

Что касается политического момента, то главный вопрос — какими будут последствия, если Лукашенко все же пойдет на это. Что будет, если украинцы пойдут в наступление, если боевые действия перекинутся на белорусскую территорию.

Ситуация здесь абсолютно непредсказуемая. Последствия могут быть не только очень плохими для самого Лукашенко, но и крайне неприятными и для России.

Если кратко, то прогноз Пастухова — вовсе не фантастика. Но это очень рискованный вариант, где преимущества неочевидны, а поражение может быть очень серьезным. И поэтому открытым остается вопрос, пойдет ли на это Россия, и как этому будет сопротивляться Лукашенко.

— Аналитический центр Chatham House провел очередное исследование, как белорусы относятся к войне в Украине. Опрос зафиксировал постепенное снижение доли тех, кто выступает в поддержку действий России. Снижается количество белорусов, которые ждали положительных последствий от войны. Также сокращается доля тех, кто отрицательно относится к сценарию, при котором белорусские солдаты сдались бы в плен украинцам, если наши войска все же пошлют воевать. Исходя из этого, каких последствий стоит ждать в случае вступления в войну в ближайшее время?

— Это очень интересный момент — то, как исследование Chatham House совпадает с публикацией на немецком портале RND. В этой статье авторы проанализировали возможность вступления Беларуси в войну и пришли к выводу, что Лукашенко лишь пугает этим.

В статье приводится очень интересное высказывание экс-генерала НАТО и бундесвера Ганса-Лотара Домрёзе, одного из главных экспертов по вопросам войны в Германии, занимающего абсолютно проукраинскую позицию и выступающего за поставки вооружений Киеву.

У Домрёзе спросили, почему Лукашенко до сих пор не отправил свои войска в Украину. Генерал подчеркнул, что это не случилось даже тогда, когда для этого был самый благоприятный момент — в феврале, когда россияне стояли под Киевом.

В тот момент была некоторая эйфория у россиян, да и сам Лукашенко говорил про три-четыре дня войны. Возможно, тогда такое решение и белорусское общество встретило бы иначе. Но даже в такой ситуации белорусская армия осталась дома.

Из этого Домрёзе делает вывод, что Лукашенко не хочет отправлять свои войска. И далее идет интересный момент…

Случиться может все, что угодно. И всё же Лукашенко на данный момент не желает участвовать в войне. Наверное, он и в феврале не был уверен в достижении Россией своих целей. А уж тем более сейчас…

(скарочана)

gazetaby.info

ДЭФОЛТ

«СТО ГАДОЎ ТАКОГА НЕ БЫЛО, І ВОСЬ ЗНОЎ»

Дзмітрый Крук: Найгоршыя рэчы, звязаныя з дэфол-там, ужо адбыліся. Расія ўсё ж прыйшла да дэфолту па знешніх пазыках упершыню за 104 гады.

27 чэрвеня скончыўся льготны перыяд, напрацягу якога Расія павінна была выплаціць крэдыторам працэнты па еўрабондах у памеры 100 мільёнаў долараў ЗША. Аплата да атрымальнікаў не дайшла.

Паколькі гэты плацёж Расія прапусціла, гэта лічыцца падзеяй дэфолту, піша Bloomberg. Такога ж меркавання прытрымліваецца рэйтынгавае агенцтва Moody's. «27 чэрвеня плацяжы па двух купонах еўрабондаў не дайшлі да трымальнікаў аблігацый напрацягу льготнага перыяду, што з'яўляецца дэфолтам па нашым вызначэнні», — гаворыцца ў паведамленні агенцтва.

Масква прызнаваць дэфолт адмаўляецца. У Крамлі лічаць, што Расія выканала абавязацельствы перад трымальнікамі каштоўных папер. …

Але факт у тым, што крэдыторы грошы не атрымалі. Таму — дэфолт.

Што такое дэфолт, і якія яго наступствы?

Дэфолт (англ. default — невыкананне абавязацельстваў) — невыкананне дагавора пазыкі, гэта значыць несплата своечасова працэнтаў або асноўнага доўгу па даўгавых абавязацельствах або па ўмовах дагавора аб выпуску аблігацыйнай пазыкі.

Наступствы суверэнных дэфолтаў могуць мець шырокія маштабы: спад у эканоміцы, узмацненне інфляцыі і дэвальвацыя нацыянальнай валюты. Bloomberg адзначае, што ў выніку дэфолту па знешніх абавязацельствах Расія фактычна ператвараецца ў «эканамічнага, фінансавага і палітычнага ізгоя».

Праўда, Расія і без дэфолту ператварылася ў такога ізгоя — у выніку нападу на Украіну. Але, на думку, напрыклад, Алега Пендзіна, выканаўчага дырэктара эканамічнага дыскусійнага клуба (Украіна), дэфолт для Расіі — падзея ўсё ж значная. Паводле яго слоў, расійскі дэфолт «будзе азначаць блакаванне ўсіх дзяржаўных рахункаў, усёй дзяржаўнай маёмасці і маёмасці дзяржаўных кампаній за межамі Расіі. То-бок уся маёмасць Расіі, акрамя дамоў дыпламатычных службаў, будзе арыштаваная, будуць створаны адпаведныя камітэты крэдытораў і пачнецца судовы працэс продажу наяўнай маёмасці Расіі для прад'яўлення да пагашэння даўгоў»...

А Беларусі за гэта што-небудзь будзе?

Улічваючы, што Беларусь цяпер цесная завязаная з Расіяй — па экспарце, у разліках расійскім рублём і гэтак далей, — расійскі дэфолт, па ідэі, павінен быў бы ўдарыць і па Беларусі. Тым больш, што ў дачыненні да Сінявокай санкцыі ўведзеныя практычна ідэнтычныя расійскім. Але менавіта таму Дзмітрый Крук і не чакае для нашай краіны «нічога асаблівага» ад расійскага дэфолту…

«У нашым выпадку (Беларусі — Рэд.) застаецца крыху больш мастоў, але зразумела, што контрагенты будуць ставіцца да нас больш насцярожана. Зрэшты, тыя контрагенты, якія да гэтага часу працавалі з Расіяй і Беларуссю, разумеюць, якія рызыкі яны на сябе бяруць. А паколькі дэфолт быў чакаемы і прадказальны, усе, хто не хацеў падвяргацца такім рызыкам, ужо адмовіліся ад супрацоўніцтва з Расіяй і Беларуссю і ад разлікаў з імі», — канстатуе эканаміст.

Вядома, Расіі, якая атрымлівае ад Еўропы каля 1 мільярда долараў штодзень за энерганосьбіты, «дэфолтная» сума ў 100 мільёнаў долараў нават надвор'я не робіць. Тым не менш, факт дэфолту азначае, што разгляд патрабаванняў да Расіі і судовых пазоваў, калі такія будуць, можа расцягнуцца на гады. А гэта значыць, што яе інвестыцыйная прывабнасць і надзейнасць будуць пастаўленыя пад сумнеў яшчэ доўгі час. Нават калі вайну ва Украіне спыніць проста цяпер.

(скарочана моцна)

Тамара Лісічэнка
novychas.online

«НАРОДНЫ ПІСЬМЕННІК»

ЗА ЎСЁ ЖЫЦЦЁ НЕ НАПІСАЎ НІВОДНАГА ТВОРА НА РОДНАЙ МОВЕ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Дваццаць восем гадоў у Беларусі ніхто не атрымліваў звання «Народны пісьменнік». Народныя мастакі з'яўляліся, народныя артысты знаходзіліся, а народныя пісьменнікі — не. Час ад часу, праўда, узнікалі чуткі, што тая ці іншая кандыдатура дзе трэба разглядаецца. Пра гэта піша «Народная газета».

Але ўлада, паперабіраўшы, выносіла аднолькавы негалосны вердыкт — не годны. Ну не адшукваўся ў Беларусі пісьменнік, які адпавядаў бы і талентам сваім, і грамадзянскай пазіцыяй патрабаванням улады.

І вось нешта ў лесе здохла — пісьменнік такі нарэшце знайшоўся. Як знаходзіцца сякера пад лавай. Бо шукаць Мікалая Чаргінца — а ён і займеў доўгачаканае званне — асаблівай патрэбы не было. Мікалай Іванавіч заўсёды, што называецца, пад рукой — і ў Савеце Рэспублікі засядаў, і дзяржкамісіяй па маралі кіраваў, і прыўладным Саюзам пісьменнікам да апошняга часу руліў.

Трэба прызнаць, што сярод сваіх васямнаццаці папярэднікаў — народных пісьменнікаў і паэтаў — ён наўрад ці будзе прыняты да агульнага гурта. Справа ў тым, што новы народны за ўсё жыццё не напісаў ніводнага твора на роднай мове беларускага народа, ён на ёй нават двух слоў звязаць не можа (прынамсі, у публічнай прасторы беларускай мовай ніколі не карыстаўся). То ад імя якога народа Мікалай Чаргінец сабраўся выступаць? Якіх культурных каштоўнасцяў быць глашатаем? І ў каго паднімецца рука паставіць на адну паліцу чаргінцоўскія міліцэйскія дэтэктывы і, напрыклад, «Людзі на балоце» Івана Мележа ці «Знак бяды» Васіля Быкава?

А ставіць у пэўных сітуацыях прыйдзецца — званне абавязвае. І тут можна толькі пашкадаваць тых жа школьных бібліятэкарак, чыя кніжная гаспадарка неўзабаве папоўніцца творамі новага народнага. Бо ім давядзецца ўсё ж нейк засцерагаць школьнікаў ад раскіданых па яго раманах сцэнак. Скажам, разгортвае бібліятэкарка кнігу Чаргінца, а там — інтымныя падрабязнасці з жыцця прэзідэнта. Амерыканскага, вядома ж. І ўсё апісана з такім веданнем справы, як быццам аўтар са свечкай стаяў над гаспадаром Авальнага кабінета ды яго каханкамі. Прашу прабачэння за пікантную цытату, але з песні слова не выкінеш: … *Гимеев нож Джона готов был лопнуть от приятного напряжения, и он тихо сказал: «Ты — сверху!» (скарочана)*

Цытаты як цыкады — зазначыў адзін трапны ў вызначэннях класік, іх чуваць далёка. Вось і падобныя цытаты з Чаргінца, дзякуючы інтэрнэту, чутны і бачны паўсюль, хоць ты вушы затыкай і вочы зашорвай. Ды што цытаты — увесь раман «Тайны Овального кабинета», названы некаторымі крытыкамі парнаграфічным (і, як бачым, небеспадстаўна), знаходзіцца ў вольным доступе.

Бедныя беларускія школьнікі! Дагэтуль яны, праходзячы інтымную лірыку, нудзіліся над «Яварам і калінай» Купалы ды круцілі насамі, спрабуючы ўнюхаць, чым «Пахне чабор» Броўкі. А інтым, аказваецца, можа быць і такім — і таксама ж ад народнага пісьменніка, проста, як выглядае, больш сексуальна заклапочанага. Ён і без звання пралез у школьную праграму, а са званнем усіх празаікаў і паэтаў па гэтай лініі ўраз за пояс заткне.

Як ні дзіўна, схільнага да пахабшчыны Чаргінца вельмі абураюць кнігі з падобным, на яго гледзішча, зместам. Калі быў забаронены фотаальбом, выпушчаны ў свет выдавецтвам «Логвінаў», Мікалай Іванавіч накінуўся на яго з імпэтам сярэдневяковага інквізітара. Маўляў, забаранілі — *«и поделом, потому что пошлятина»*, а выдавецтва *«опустило книгу ниже плинтуса»*. Што ж, у чужым воку і стрэмка навідавоку, а ва ўласным і бервяно не відно.

Стварыўшы ў 2005 годзе прыўладны Саюз пісьменнікаў і заняўшы ў захопленым Доме літаратара кабінет, дзе раней сядзелі Максім Танк і Ніл Гілевіч, Мікалай Чаргінец як мог і дзе мог піхаў палкі ў колы саюзу-канкурэнту, шмат разоў зняважліва выказваўся на адрас «не своих» пісьменнікаў. Мне і сёння прыгадваецца, як перажываў нябожчык Васіль Якавенка, калі Чаргінец публічна звінавачваў яго і Уладзіміра Арлова ў тым, што яны *«хотят переименовать улицы именами фашистов, в том числе Кубэ»*. Вось так квэцнуў без усякіх на тое падстаў і далей пайшоў — другіх квэцаць. Падобнай квацаніны ў шматлікіх чаргінцоўскіх інтэрв'ю — «БЕЛАЗ» з прычэпам.

… Па-свойму паказальны факт: Мікалая Чаргінца ў свой час, нягледзячы на высокі міліцэйскі чын, не прынялі ў Саюз пісьменнікаў. Падчас абмеркавання на прыёмнай камісіі падняўся адзін з самых аўтарытэтных празаікаў Іван Пташнікаў і заявіў (яго словы зафіксаваны ва ўспамінах удзельнікаў абмеркавання): *«Вельмі паважаю міліцыю і вельмі люблю чытаць дэтэктывы, але вось гэта (меўся на ўвазе стос кніг Чаргінца) ніякага дачынення да літаратуры не мае»*. Сказаў — як звязаў. І таварышу генералу было паказана на дзверы.

Думаю, што праз пэўны час адстаўным генералам Чаргінцом у імкненні заняць танкаўскі кабінет рухала яшчэ і прага рэваншу: ах, вы мяне за дзверы выставілі, а я праз акно ўлезу і сяду ў старшынёўскае крэсла. Улез і сеў. І сядзеў амаль сямнаццаць гадоў, ва ўсім падпяваючы ўладзе, нават у адбельванні людажэра Сталіна. Адчуўшы ў высокіх кабінетах адпаведныя павевы, Чаргінец тут жа выказаўся: *«Мне импонирует его взвешенность во многих вопросах. И потом посмотрите, как он относился к писателям. С величайшим вниманием и почтением»*.

Дзясяткі беларускіх пісьменнікаў расстраляны ў Курапатах — вось такое сталінскае *«внимание»*. Сотні беларускіх пісьменнікаў прайшлі праз ГУЛаг, многія там засталіся навечна — вось такое сталінскае *«почтение»*.

… Як пісаў Янка Брыль пра аналагічную сітуацыю яшчэ за савецкім часам: *«Дадуць Героя — будзеш і герой. У гэтым усё — каб далі»*. А Пімен Панчанка, дачуўшыся, што званне народнага сабраліся даць шматтомнаму графаману і даносчыку, пайшоў да Петруся Броўкі і заявіў: *«Калі яму дадуць, я адмоўлюся, і ты адмовішся, бо гэта ж ганьба!»*.

Як яны там, у нябеснай Беларусі, — васямнаццаць па-сапраўднаму народных — перажываюць сённяшнюю ганьбу? Можа, таксама вырашылі адмовіцца ад дыскрэдытаванага найвышэйшым указам звання?

(скарочана)

Міхась Скобла

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com
Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V),
Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 15.07.2022 у 15.25
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.